

Aan de leden van Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum ingekomen vragen : 21 januari 2020

Datum GS-besluit : 25 februari 2020

Vragen nr. 7

Vragen van de heer **J.P. Hollebeek** en de heer ing. **F.A.S. Zoon** (Partij voor de Dieren) over Omstreden biomassacentrale Zaandam gestart zonder vergunning

De voorzitter van Provinciale Staten van Noord-Holland deelt u overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten mede, dat op 21 januari 2020 door de leden van Provinciale Staten, de heer **J.P. Hollebeek** en de heer ing. **F.A.S. Zoon** (Partij voor de Dieren), de volgende vragen bij Gedeputeerde Staten zijn ingekomen.

INLEIDING VRAGEN

Vorige week is de omstreden houtgestookte biomassacentrale in Zaandam in bedrijf gesteld zonder de vereiste Wet natuurbeschermingsvergunning (stikstof).

De komst van de centrale is omstreden, omdat deze naast een school, een ziekenhuis en een woonflat ligt en in de nabijheid van een natuurgebied.¹ De 'duurzame' brandstof biomassa (in de praktijk: het verbranden van hout) leidt zelfs tot meer uitstoot dan het vervuilende steenkool. Dat blijkt uit nieuw onderzoek in opdracht van het kabinet. Elektriciteit opwekken door hout te verbranden in een biomassacentrale levert 20 procent meer stikstof, fijnstof en broeikasgas op dan stroom uit een kolencentrale.² Omdat de zorgen toenemen over de effecten van biomassa op de luchtkwaliteit, de volksgezondheid en de natuur, pleitten het RIVM (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu) en de GGD eerder voor meer onderzoek³. Ook zijn biomassacentrales omstreden vanwege bomenkap, terwijl omwille van het klimaat juist bomen geplánt moeten worden.

Volgens de eigenaar van de centrale vindt de Omgevingsdienst Noord-Holland-Noord (OD NHN), en daarmee de provincie, het geen probleem dat de centrale in werking is gesteld ook al is er nog geen vergunning. De Omgevingsdienst zegt niet te zullen handhaven.

INLEIDING ANTWOORDEN

Het college is niet voor grootschalige biomassacentrales en in algemene zin vinden wij dat, als biomassa wordt gebruikt als energiebron, dit per saldo positief voor het klimaat en de natuur moet zijn.

De provincie is bevoegd gezag voor de uitvoering van de Wet natuurbescherming (Wnb). Deze taak is gemandateerd aan de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN).

De gemeente Zaanstad is bevoegd gezag voor de omgevingsvergunning bouw.

Voor het verstoken van biomassa in een stookinstallatie met een thermisch vermogen van minder dan 15 MW is geen omgevingsvergunning milieu nodig. Vanuit het Activiteitenbesluit milieubeheer geldt voor biomassacentrales kleiner dan 15 MW wel een meldingsplicht.

¹ <https://www.nhnieuws.nl/nieuws/259672/omstreden-biomassacentrale-zaandam-gestart-zonder-vergunning-maar-die-komt-eraan>

² https://www.ad.nl/binnenland/onderzoek-biomassa-zorgt-voor-hogere-uitstoot-dan-kolen~a152bfc9/?fbclid=IwAR3723G4ZgiDABa1RVCloqmQgaSgZJCETW_IOK8pGX_MwiG6i2dDmKhh8uM

³ <https://www.ad.nl/binnenland/ggd-klimaatplannen-mogelijk-schadelijk-voor-gezondheid~a0a18202/>

VRAGEN INCLUSIEF BEANTWOORDING GEDEPUTEERDE STATEN**Vraag 1:**

Klopt het dat de OD NHN er mee instemt dat de centrale zonder vergunning in bedrijf is?

Antwoord 1:

Op 27 januari heeft de OD NHN een definitief besluit Wnb afgegeven voor de biomassacentrale. De centrale is dus in bedrijf met een natuurvergunning.

De OD NHN heeft op 6 december 2019 per mail aan Bio Forte laten weten dat de OD NHN bezig was met het opstellen van een conceptbesluit Wet natuurbescherming voor Bio Forte en dat er geen belemmeringen waren voor het afgeven van een natuurvergunning. Bio Forte is vervolgens voor eigen rekening en risico gestart met het proefdraaien van de biomassacentrale.

Vraag 2:

Is er bij de beoordeling van de inwerkingstelling rekening gehouden met stikstofuitstoot en benodigde vergunning die daar voor nodig is? Zo ja, bent u overtuigd dat deze stand zou houden bij de Raad van State?

Antwoord 2:

Ja, bij de beoordeling van het proefdraaien van de biomassacentrale is rekening gehouden met de emissie en bijbehorende depositie van stikstof vanuit de centrale. De OD NHN heeft beoordeeld of de vergunningsaanvraag door Bio Forte ontvankelijk en vergunbaar was. Op 27 januari heeft de OD NHN het definitieve besluit Wnb verstuurd naar de aanvrager en ter publicatie aangeboden aan het huis-aan-huisblad Zaandam. De vergunningaanvraag voldoet aan de provinciale beleidsregel intern en extern salderen Noord-Holland. Er is intern gesaldeerd op grond van het feit dat de huishoudens die op het warmtenet worden aangesloten geen gasketels meer nodig of mogen hebben in de woongebouwen. Als voorwaarde is gesteld dat de bestaande gasketels verwijderd moesten zijn alvorens de huishoudens op het warmtenet aangesloten konden worden.

Vraag 3:

Klopt het dat er naast zienswijzen tegen de ontwerpvergunning ook een handhavingsverzoek is ingediend?⁴ Wat is het besluit daarop (geweest) van GS? Graag dit besluit meesturen bij de beantwoording van deze vragen.

Antwoord 3:

Ja, het klopt dat er door de Mobilisation for the Environment (MOB) op 28 september 2019 een handhavingsverzoek op grond van de Wnb is ingediend tegen het in gebruik nemen van de biomassacentrale van Bio Forte. Op 23 december 2019 heeft de OD NHN dit handhavingsverzoek afgewezen. Dit besluit is als bijlage toegevoegd aan deze beantwoording.

Vraag 4:

Uit het nieuwe onderzoek van het kabinet (oktober 2019, zie inleiding bij deze vragen) blijkt dat elektriciteit opwekken door hout te verbranden in een biomassacentrale 20 procent meer stikstof oplevert dan stroom uit een kolencentrale. Zijn deze nieuwe stikstofcijfers gehanteerd bij de beoordeling van de vergunningaanvraag? Zo ja, kunt u dit in cijfers toelichten (cijfers onderzoek versus cijfers vergunning)?

Antwoord 4:

We zijn op de hoogte van dit onderzoek, maar het onderzoek is niet bruikbaar bij het

⁴ <https://www.deorkaan.nl/biomassacentrale-mag-branden/>

beoordelen van deze vergunningaanvraag. Het rapport doet namelijk geen uitspraken over kleine biomassacentrales voor de productie van warmte zoals deze in Zaanstad (van 3,4 MWth). Ook is de referentiesituatie een andere. In het rapport komt alleen een grote biomassacentrale (van 100 MWth) voor. Deze wordt vergeleken met een gaswarmtecentrale van dezelfde omvang. Het rapport bevat geen vergelijking van kleinere biomassacentrales met cv-ketels, wat voor Zaanstad de relevante referentie is.

Op basis van het Activiteitenbesluit zou een emissie-eis gelden van 270 mg NO_x/m³ voor de biomassacentrale. In 2018 is in een maatwerkbesluit Activiteitenbesluit vastgelegd dat Bio Forte een maximale emissie van 100 mg/m³ NO_x uitstoot door beide ketelinstallaties te voorzien van zowel een niet-katalytische (SCNR-techniek) als een katalytische De-NO_x-installatie (SCR-techniek). In 2019 zijn aanvullende mogelijkheden onderzocht om de emissie van NO_x verder te verlagen; door vergroting van het katalysatoroppervlak is de emissie van NO_x verder teruggebracht naar 50 mg/m³ gas. Bij één van de twee ketels is het gelukt om de emissie van NO_x nog verder terug te brengen naar 32,5 mg/m³ gas. Door bovenstaande maatregelen aan de installatie is de verwachte NO_x-uitstoot van de biomassacentrale aanzienlijk verlaagd en is deze nu vele malen lager dan gevraagd wordt in het Activiteitenbesluit. De resterende NO_x-uitstoot wordt gecompenseerd door een verminderde uitstoot door de gasketels in de woongebouwen.

Vraag 5:

Europese wetenschappers, verenigd in de EASAC (European Academies Science Advisory Council), concludeerden in september '19 dat biomassa een heel slechte energiebron is en dat verbranding van hout weinig energie oplevert, waardoor er netto meer CO₂ uit de schoorsteen komt dan bij kolen en gas.⁵ In hoeverre is het verantwoord om vergunningen toe te kennen, hoewel duidelijk is dat verbranden van hout niet duurzaam is?

Antwoord 5:

Het betreffende stuk gaat niet of nauwelijks over kleine biomassacentrales die gebruik maken van binnenlandse biomassa. Het stuk is daarom niet relevant voor de vergunningverlening aan Bio Forte. Zie ook het antwoord op vraag 7.

Vraag 6:

Klopt het dat ook de Omgevingsvergunning nog niet is verleend?⁶

Antwoord 6:

Voor de (bouw van de) biomassacentrale in Zaanstad is in 2018 een omgevingsvergunning verleend. Vanwege de strengere stikstofeisen heeft Bio Forte lopende de bouw haar installaties aangepast om nog minder stikstof uit te stoten. Deze aanpassing in de installatie heeft ook een aanpassing in het ontwerp van het bouwwerk tot gevolg gehad, namelijk een andere plek voor de schoorstenen. Deze aanpassing moet nog verwerkt worden in de omgevingsvergunning door middel van een revisievergunning.

Vraag 7:

Wat is de herkomst van het hout voor de houtpellets die in de centrale worden verbrand? Is het volgens de vergunningen toegestaan dat bomen worden verbrand, ook uit het (verre) buitenland en uit oude bossen? Heeft dit invloed in de beoordeling door GS en/of de OD NHN?

Antwoord 7:

Bij Bio Forte gaat het om houtsnippers die vrijkomen bij het onderhoud aan bossen, openbare groenvoorzieningen en parken in Nederland. Er worden dus geen bomen gekapt voor brandstof.

⁵ <https://www.ad.nl/nieuws/biomassa-is-bom-onder-het-klimaat~a2cd6d8c/>

⁶ <https://www.rtvzaanstreek.nl/biomassa-centrale-draait-zonder-vergunningen/nieuws/item?1150988>

Om er zeker van te zijn dat de centrale in de komende jaren duurzaam wordt gestookt, heeft Bio Forte de levering volgens de Better Biomass-norm voor 12 jaar vastgelegd. Better Biomass is één van de internationaal erkende certificaten voor duurzame biomassa. Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) heeft Better Biomass erkend als één van de certificaten die gebruikt mogen worden voor de SDE-subsidie. Hierbij moet zowel worden voldaan aan criteria met betrekking tot duurzaam bosbeheer als aan criteria met betrekking tot de koolstofefficiency van de hele keten (dus bijvoorbeeld ook het transport).

Vraag 8:

Hoeveel biomassa, in kilogrammen, wordt er per dag gestookt als de biomassacentrale vol in werking is?

Antwoord 8:

Jaarlijks heeft de centrale 7.000 tot 8.000 ton houtsnippers nodig.

Vraag 9:

Is het zo dat vraag aanbod creëert waardoor het risico ontstaat dat er meer biomassa in de vorm van resthout benodigd is en er dus meer gesnoeid, gekapt of geïmporteerd moet gaan worden?

Antwoord 9:

Nee, er is op dit moment voldoende binnenlands aanbod. (zie ook het antwoord op vraag 7).

Vraag 10:

Bent u bereid de centrale per direct stil te leggen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 10:

Nee, wij zijn niet bereid de centrale van Bio Forte per direct stil te leggen. Op 27 januari heeft de OD NHN een definitief besluit Wnb afgegeven voor de biomassacentrale.